

Beslutad av prefekt 2021-10-11

Ansvarig för uppdatering: Prefekt och administrativ chef

Säkerhetsföreskrifter

Institutionen för Geologiska Vetenskaper (IGV)

Beslutad av prefekt 2021-10-11

Ansvarig för uppdatering: Prefekt och administrativ chef

Ansvarsfördelning	3
Prefektens ansvar	3
Arbetsledares ansvar	3
Den enskildes ansvar	3
Regelverk	4
Ensamarbete (se även AFS Ensamarbete)	4
Brandskydd	4
Ordning (Arbetsmiljölagen)	5
Graviditet och amning (se även AFS Gravida och ammande arbetstagare)	5
Arbete med kemikalier	5
Inköp av kemikalier	6
Riskbedömning av kemikalier	6
Förvaring av kemikalier	6
Kemikaliespill	7
Övriga allmänna ordningsregler vid arbete med kemikalier	7
Skyddsutrustning vid arbete med kemikalier	7
Luftförorening av hälsofarliga ämnen	8
Organiska lösningsmedel	8
Exponering/arbete med CMR-ämnen	8
Interntransport	8
Transport utanför campus	8
Gasflaskor	8
Brandfarlig gas eller vätska	9
Flytande kväve	9
Arbete med radioaktiva isotoper/strålkällor	9
Riskfyllt arbete som inte involverar kemikalier	10
Skyddsföreskrifter för arbete i fält	10
Transport av farligt gods	10
Avfallshantering	10
Farligt avfall, förpackning av farligt avfall	10
Tillbud och arbetsskador samt anmälan om arbetsskada	11

Bilaga 1, Lista över ansvariga personer för viktiga funktioner

Bilaga 2, Förteckning över AFS nämnda i föreskrifterna

Beslutad av prefekt 2021-10-11

Ansvarig för uppdatering: Prefekt och administrativ chef

Var och en som ska arbeta inom laboratorier vid Institutionen för geologiska vetenskaper (IGV) är skyldig att läsa, godkänna och följa föreskrifterna – detta gäller även korttidsanställda, studenter och besökare med tillgång till laboratorierna. Godkännande av föreskrifterna sker skriftligen på sista sidan i detta dokument, som ska lämnas omedelbart till prefekt/laboratoriesäkerhetssamordnare. Allt laboratoriearbete av nya studenter/besökare/korttidsanställda vid IGV:s laboratorier ska planeras tillsammans med ansvarig forskningsingenjör som också gör en säkerhetsgenomgång med alla nyanställda/besökare/studenter innan laborativt arbete börjar.

Föreskrifterna baseras på Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS) samt Arbetsmiljölagen.

Ansvarsfördelning

Prefektens ansvar

Säkerheten är ytterst prefektens ansvar.

Arbetsledares ansvar

Som arbetsledare räknas prefekt och ställföreträdande prefekt. Som arbetsledare betraktas här även handledare och kursledare för studerande inklusive forskarstuderande och doktorander.

Det är arbetsledares ansvar

- att var och en tar del av, förstår och tillämpar säkerhetsföreskrifterna
- att var och en tar del av rutin för kemikaliehanteringen och att erforderliga riskbedömningar genomförs
- att ge stöd och information så att arbetet kan bedrivas på ett säkert sätt
- att se till att instruktioner ges så att apparater och annan utrustning används på rätt sätt

Den enskildes ansvar

Det är var och ens rätt

- att informera nyanställda, nya studerande och tillfällig personal var skydds-föreskrifterna finns tillgängliga (hos arbetsmiljöombuden, forskningsingenjörerna och på IGV:s hemsida) och om skyldigheten att ta del av dem
- att påpeka upplevda brister i tillämpningen av skydds-föreskrifterna

Det är var och ens skyldighet

- att läsa och förstå säkerhetsföreskrifterna
- att informera sig om följande:
  - Kartor på varje våningsplan som visar vart brandredskap och ögonduschar etc. återfinns
  - brandredskaps placering
  - var förbandslåda och första hjälpen utrustning finns
  - nöd- och ögonduschars placering
  - var hjärtstartare finns (finns på plan 2 utanför vaktmästeriet samt i U och Y huset)
  - vilka utrymningsvägar som finns i huset
  - var informationsplansch med telefonnummer vid olycksfall eller akut fara är placerad

- att säkerställa att man lämnar arbetsplatsen i ett säkert och gott skick, med var sak på sin plats
- att besökare som du inte känner ska följas med till den person de söker
- att använda hörselskydd när du vistas i bullriga miljöer
- att meddela en kollega innan du går till kyl- eller frysrum och meddela när du är tillbaka
- att anmäla arbetsskador och olyckstillbud i universitetets rapporterings-system för säkerhet, arbetsmiljö och miljö (just nu SAMIR). I systemet är det också möjligt att anmäla brott (stöld, inbrott, hot och trakasserier med mera) och miljöavvikelser samt ge förslag på miljöförbättringar. Systemet ska även användas för att påpeka risker med arbetsmiljön samt vid anmälan om arbetsrelaterad sjukdom. Länkar till systemet hittas under <https://www.su.se/medarbetare/it/stods-system> (SU:s medarbetarwebb).

Regelverk

Arbetsmiljöverket är en statlig myndighet som har regeringens och riksdagens uppdrag att se till att arbetsmiljön uppfyller de krav som finns i arbetsmiljölagen om att alla ska ha en bra och utvecklande arbetsmiljö. Arbetsmiljölagen och föreskrifterna i Arbetsmiljöverkets författningssamling (AFS) ligger till grund för dessa interna säkerhetsföreskrifter och återfinns på <http://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/foreskrifter>. En lista över berörda föreskrifter finns i bilaga 2 till detta dokument.

Ensamarbete (se även AFS Ensamarbete)

Ensamarbete i laboratoriemiljö ska undvikas om det föreligger påtaglig risk för kroppsskada genom olycksfall. Som huvudprincip ska ensamarbete i laboratoriemiljö endast ske under vardagar, kontorstid (kl 8-17). Ensamarbete i laboratoriemiljö får endast ske med tillstånd av prefekt/stf prefekt om arbetet ska utföras utanför kontorstid (kl 8-17) under vardagar eller helger.

Brandskydd

Brandskyddet vid IGV är organiserat enligt följande:

- **Brandskyddsansvarig:** ansvarig för brandsäkerhet vid IGV och övervakar brandskyddsorganisationen, bland annat att relevanta utbildningar har genomgåts, att brandskyddskontroll görs regelbundet enligt SU:s riktlinjer. Om du har frågor angående brandsäkerhet vid IGV, kontakta då brandskyddsansvarig.
- **Brandskyddskontrollant:** Utför två gånger årligen kontroller av brandsäkerhetsutrustning, branddörrar och allmän brandsäkerhet vid IGV.
- **Utrymningsledare:** Det finns 2 stycken utrymningsledare på varje våning (se listan i bilaga 1). Utrymningsledarens roll är att kontrollera att byggnaden evakueras i händelse av brand.
- **Föreståndare för brandfarlig vara:** 1) Ska se till att verksamhetens hantering av brandfarliga och explosiva varor (BFV) följer relevanta lagar och föreskrifter, 2) att riskerna i hantering/förvaring av BFV minimeras och 3) att nödvändiga instruktioner för hantering av BFV finns, är tillräckliga och uppdaterade samt att berörd personal (även extern) har/får tillräcklig utbildning.

Beslutad av prefekt 2021-10-11

Ansvarig för uppdatering: Prefekt och administrativ chef

Följande gäller alla anställda vid IGV:

- Vid brandlarm ska alla anställda och studenter vid IGV bege sig till återsamlingsplatsen söder om Geovetenskapens hus och Greens villa. Använd ej hissarna.
- Fri passage skall alltid finnas vid utrymningsvägar och runt brandredskap
- Brännbart material får inte förvaras i korridorer och trapphus
- Samtliga anställda uppmanas genomgå en kurs i brandskydd vart fjärde år. Kurser anordnas centralt 2 ggr per år för alla anställda. Tider och anmälan via medarbetarwebb (<https://www.su.se/medarbetare/råd-stöd/säkerhet-krishantering/säkerhet/arbetsmiljö-säkerhet>)

Ordning (Arbetsmiljölagen)

Varje anställd svarar för ordningen på sin arbetsplats och för vård och skötsel av inredning och utrustning som används i arbetet såväl på kontorsrum som i laboratorier. Det ska vara enkelt för städpersonal att dagligen städa kontor/utrymmen vid IGV.

- Arbetsplatsen skall alltid hållas fri från överflödiga flaskor, glasföremål, apparater, verktyg, kemikalier, o.s.v. Ställ undan dem på avsedd plats. Allmän god ordning ska råda i anställdas kontor, som möjliggör daglig städning utan hinder till följd av bristande ordning på golv eller skrivbord.
- Golv och utrymningsvägar skall hållas fria från föremål som man kan snava på eller som annars hindrar utrymning.
- Fönster och dörrar skall vara stängda/låsta efter arbetstidens slut.
- Städa och röj undan på arbetsbänkar och i dragskåp efter avslutat arbete.
- Elektriska ledningar och tillfälliga anordningar som t.ex. laboratorieuppkopplingar skall ha betryggande säkerhet för person och egendom, samt vara tidsbegränsade.
- Kemikalier och vätskor som eventuellt spillts ut på golv och bänkar tas om hand med hjälp av absorptionsmedel (t.ex. vermikulit) som finns på alla laboratorier, eller torkas upp omedelbart.
- Visa lokalvårdarna hänsyn genom att hålla golvet fritt.
- Det råder rökförbud inom universitetets lokaler, samt utomhus inom 15 meter från byggnaden.

Graviditet och amning (se även AFS Gravida och ammande arbetstagare)

För att skydda den anställda och fostret/barnet är kvinnlig anställd som arbetar i laborativ miljö ansvarig för att informera arbetsgivaren om graviditet så snart det konstaterats, eller om hon ammar. Arbetsgivaren skall genast göra en noggrann utredning om den anställdes arbetssituation och exponering, och återkomma med resultatet av riskbedömningen inom 10 arbetsdagar. Meddela prefekt/Administrativ chef för vidare samtal.

För kostnadsfri rådgivning kontakta Centrum för Arbets- och Miljömedicin, 08-123 37 222.

Arbete med kemikalier

Arbete med kemikalier regleras i Arbetsmiljöverkets föreskrift; Kemiska arbetsmiljörisker. En sammanfattning finns även på SU:s hemsida:

https://www.su.se/polopoly_fs/1.546421.1615879982!/menu/standard/file/chemical%20handling%20procedure_140122.pdf

Inköp av kemikalier

- Meddela någon av KLARA-inventerarna (se bilaga 1) när du köper kemikalier, inklusive lösningsmedel och gaser, så att de kan registreras i kemikaliehanteringsystemet KLARA och få en unik streckkodsetikett. På så sätt har institutionen alltid en uppdaterad kemikalieförteckning. Skriv alltid ankomstdatum och signatur på nya kemikalier.
- Sätt tydliga etiketter på alla preparat, egna blandningar och flaskor. Av etiketten skall framgå namn på innehållet (inte bara förkortning eller formel), tillverkningsdatum samt ett kontaktnamn vid IGTV. Dessutom ska gällande faropiktogram med text finnas samt information i de fall produkten kan ge cancer, ge allergi, skada arvsmassan eller störa reproduktionen och om innehållet är brandfarligt, explosivt, miljöfarligt, giftigt eller frätande. Observera att även behållare för farligt avfall måste märkas med innehåll och faropiktogram.
- Innan inköp av nya kemikalier skall man ha försäkrat sig om att inga tillstånd krävs, (<https://www.su.se/medarbetare/it/stoedsystem/klara> → Listor → Grupp B, Tillståndsplikt enligt AFS 2011-19). Om tillstånd krävs ska detta inköp beslutas av prefekt. Kontakta sedan laboratoriesäkerhetssamordnare vid Fastighetsavdelningen (kontakt se bilaga 1) för hjälp med tillståndsansökan och forskningsingenjör på avdelningen för registrering när kemikalien anländer.
- Innan inköp av CMR-ämnen (cancerframkallande, mutagena och reproduktionsstörande) som inte kräver tillstånd finns det krav på en dokumenterad utredning om att ersätta ämnet med ett annat ämne. Kontakta forskningsingenjören vid din avdelning för vidare information.
- När man köper farliga kemikalier utanför EU:s gränser, är man själv skyldig att se till att det finns ett säkerhetsdatablad eller införskaffa och sammanställa skriftlig risk- och skyddsinformation! Dessutom finns det krav på att anmäla inköpet till den europeiska kemikaliemyndigheten ECHA. För mer information, kontakta kemikaliesamordnare vid SU inför sådana köp (kontakt se bilaga 1).

Riskbedömning av kemikalier

- Arbete får inte påbörjas innan en undersökning och riskbedömning har genomförts och nödvändiga åtgärder vidtagits för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Se policy om riskbedömning av kemiska arbetsmiljörisker vid IGTV (https://www.su.se/polopoly_fs/1.379835.1522674281!/menu/standard/file/Reviderad-Policy-riskbedomning-kemiska-arbetsmiljorisker-vid-IGV-19feb2018.pdf)
- Alla skall ta del av de riskbedömningar som är relevanta för sitt arbete samt medverka när nya riskbedömningar skall göras. Prefekten godkänner riskbedömningarna. Riskbedömningar görs i KLARA, <https://www.su.se/medarbetare/it/stoedsystem/klara>.
- Om det finns en upprättad riskbedömning sedan tidigare, kan man efter noggrann genomgång få lägga till sitt namn till den tidigare riskbedömningen, om inga andra ändringar görs behöver inte prefekten godkänna den på nytt.
- Överväg alltid vilka risker och konsekvenser ett laboratorieförsök kan innebära och planera motåtgärder i förväg. Detta skall tydligt framgå i riskbedömningen.

Förvaring av kemikalier

- Förvara alltid kemikalier på ett betryggande sätt.

- Lösningsmedel, hälsofarliga kemikalier och syror ska förvaras invallade, d.v.s. i tråg/spillbricka, så att de inte kan spridas okontrollerat.
- Om förvaring eller arbete sker i rum med avloppsbrunn eller i dragskåp med avlopp, ska flaskor och burkar stå i tråg/spillbrickor som kan fånga upp spillet om flaskan skulle gå sönder.
- För bl.a. lösningsmedel, hälsofarliga kemikalier, syror och baser finns särskilda ventilerade förvaringsskåp.
- Dragskåp får inte användas som permanenta förvaringsplatser. Kemikalier som inte används för tillfället ska ställas undan i de ventilerade förvaringsskåp som finns för ändamålet. De farliga kemikalier som tillfälligt hanteras där måste förvaras och hanteras på ett sådant sätt att utsläpp till avlopp förhindras.
- Tillståndspliktiga kemiska produkter ska förvaras så att obehöriga inte kan komma åt dem.
- Plastbehållare har en garanterad hållbarhetstid om fem år. Därför ska hälsovådliga eller brandfarliga kemikalier i plastbehållare äldre än fem år rensas ut. Det görs lämpligen vid kemikalieinventeringen i januari-februari varje år.
- Kemikalier i annan behållare än plast ska utredas om de ska rensas ut eller inte. Det görs lämpligen vid kemikalieinventeringen i januari-februari varje år.

Kemikaliespill

- Ha alltid lämpliga motmedel, t.ex. vermikulit, till hands för att absorbera gifter eller frätande substanser vid spill. Förbrukat absorptionsmedel hanteras som farligt avfall. Vid större spill skall laboratoriesäkerhetssamordnare vid SU kontaktas (se bilaga 1). Anmälan om tillbud skall göras i universitetets rapporterings-system, länk till systemet, <https://www.su.se/medarbetare/it/stoedsystem>.

Övriga allmänna ordningsregler vid arbete med kemikalier

- Barn får inte vistas i laboratorierna.
- Mat, dryck och snus får inte intas i laboratorierna.
- Kemikalier får inte förvaras i korridorer eller på kontor.
- Pipettering får inte ske med munnen.
- Vid arbete i dragskåp ska luckorna vara neddragna så långt det är praktiskt möjligt – och helt neddragna när ingen arbetar där.
- Observera om ventilationen slutar att fungera vid strömavbrott. I händelse av strömavbrott ska arbetet avslutas, flaskor och burkar etc. förslutas och laboratoriet lämnas.
- Forskningsingenjör vid respektive laboratorium bevakar att nöd- och ögonduschar i laboratorierna samt korridorer testas, samt att förbandstavlor kompletteras.
- Särskild skyddsutrustning skall användas om detta inte är uppenbart onödigt.

Skyddsutrustning vid arbete med kemikalier

- Skyddsglasögon är obligatoriska vid arbete med kemikalier i laboratorier och vid arbete med frätande syror, baser, tryckluft, flytande kväve samt med andra ämnen som kan skada ögonen. Skyddsglasögon ska användas vid arbete med trycksatt glas.

Beslutad av prefekt 2021-10-11

Ansvarig för uppdatering: Prefekt och administrativ chef

- Skyddshandskar ska användas om det finns risk för att farligt ämne tas upp genom huden eller orsakar hudskada. Handskarna skall vara av rätt sort och kvalitet för ändamålet och användas på rätt sätt.
- Laboratorierockar ska användas på laboratorier men ej i kontor, och får ej användas i lunch- eller kafferum.
- Kontaminerad skyddsutrustning tas av efter avslutat arbete och saneras eller packas som farligt avfall.
- För arbete med kemikalier som kan över en viss halt i luft medföra ohälsa gäller hygieniska gränsvärden; se AFS Hygieniska gränsvärden. Ämnen som finns upptagna i Grupp A eller Grupp B (cancerogena, sensibiliserande och /eller reproduktionsstörande) i AFS Kemiska arbetsmiljörisker kräver tillstånd från Arbetsmiljöverket. Vid behov, kontakta forskningsingenjörer vid IGV för mer information.

Luftförorening av hälsofarliga ämnen

Arbete med ämnen som kan ge upphov till luftförorening skall ske i dragskåp, på dragbänk eller annan likvärdig anordning. Detsamma gäller ämnen vars hälsofarlighet är otillräckligt kända.

Organiska lösningsmedel

Organiska lösningsmedel är hälsofarliga och brandfarliga och arbete med dessa skall utföras i dragskåp eller på dragbänk och inte nära heta föremål eller öppen låga, p.g.a. explosionsrisken.

Exponering/arbete med cancerogena ämnen (CMR)

För arbete med kemikalier gäller hygieniska gränsvärden; se AFS Hygieniska gränsvärden i bilaga 2. Dessa gäller oftast för s.k. CMR-ämnen (cancerogena, sensibiliserande och/eller reproduktionsstörande). CMR-ämnen som finns upptagna i Grupp A eller Grupp B kräver särskilt tillstånd från Arbetsmiljöverket (se 'Inköp av kemikalier'). Vid arbete med CMR-ämnen som inte ingår i grupp A eller grupp B finns det krav på en dokumenterad utredning om möjligheten att ersätta ett ämne med ett annat som utgör mindre risk för ohälsa. Kontakta forskningsingenjör på avdelning eller se <https://www.su.se/medarbetare/it/stodsystem/klara>, → CMR).

Internttransport

Vid transport av kemikalier genom korridorer skall dessa bäras i avsedda väskor eller i kemikalievagnar. Dessa väskor och vagnar skall alltid återbördas till sin rätta plats så snart som möjligt efter användandet.

Transport utanför campus

Om farligt gods (kemikalier och/eller gastuber) behöver transporteras utanför campus måste SU:s säkerhetsrådgivare (se bilaga 1) kontaktas. Detta för att säkerställa att vi följer lagen om transport av farligt gods SFS 2006:263 (se sida 10).

Gasflaskor

Gasflaskor skall förankras så att de inte kan falla och skall hanteras så att olycksfallsrisker, genom handhavandet eller värme, stötar eller slag undviks. Det är inte tillåtet att åka hiss tillsammans med en fylld gasflaska av säkerhetsskäl.

Brandfarlig gas eller vätska

Öppen hantering av brandfarlig gas eller vätska skall ske i dragskåp, dragbänk eller vid punktutslug. Kylskåp och frysar där brandfarliga vätskor förvaras ska vara gnistsäkra. Observera att det finns en gräns för hur mycket brandfarlig vätska och brandfarlig/brandreaktiv gas som får förvaras inom en brandcell (60L brandfarliga vätska, <5L brandfarlig gas om inte förvaring sker i brandsäkra skåp).

Flytande kväve

Arbete med flytande kväve får endast utföras av den som har tillräckliga kunskaper om de risker som kan uppkomma vid hantering och användning och om hur dessa risker kan undvikas. Hämtning av flytande kväve sker från fastighetsavdelningens påfyllningsstation i M210 Svante Arrhenius väg 16 F. För att använda utrustningen behövs nyckelkortsbehörighet som ges av Fastighetsavdelning efter genomgången introduktion. Anmälan till introduktionen sker via SU butiken (<https://www.su.se/medarbetare/råd-söd/lokaler-service/su-butiken-1.463478>)

Den närmaste chefen skall säkerställa att dokumenterad riskbedömning utförts innan hantering av flytande kväve påbörjas, att tillräckliga skyddsåtgärder vidtagits och att lokala hanterings- och skyddsinstruktioner tagits fram.

Vid hantering av flytande kväve innebär den låga temperaturen risk för köldskador ifall oskyddade kroppsdelar och hud kommer i direktkontakt med den kalla vätskan. Material (t.ex. plast) som inte är anpassade för användning vid låga temperaturer kan också innebära risker. Vid rumstemperatur (20 °C) tar kvävgasen 694 gånger så stor plats som vätskan. Vid gasombildning av flytande kväve finns det därför en risk för undanträngning av luftens syre med syrebrist som konsekvens. Särskilt stor risk för detta föreligger i slutna och mindre utrymmen såsom hissar och i utrymmen där flytande kväve förvaras eller används.

- På grund av gasombildning får aldrig rör och behållare som innehåller flytande kväve förslutas eftersom det finns risk för explosion. Detta gäller även mycket små mängder eftersom flytande kväve i ett förslutet rör/kärl kan orsaka högt gastryck. Av samma anledning får större behållare (såsom transportbehållare) utan säkerhetsventil aldrig förslutas helt.
- Om en behållare inte går att öppna och gasen inte har möjlighet att komma ut ur behållaren ska hjälp via SOS omedelbart påkallas (ring 112). Flytande kväve klassas som farligt gods vilket innebär särskilda krav för transport på allmän väg, flyg mm. Frågor kring transport av farligt gods hänvisas till SU:s säkerhetsrådgivare (se bilaga 1).
- Det är inte tillåtet att åka hiss tillsammans med ett kärl fyllt med flytande kväve.

Arbete med radioaktiva isotoper/strålkällor

Allt arbete med joniserande strålning, liksom innehav av och handel med radioaktivt material, är underkastat tillståndskrav enligt strålskyddslagen. Stockholms universitet har ett ramtillstånd för pågående verksamhet.

- Innan du påbörjar arbete med radioaktiva substanser gäller ovillkorligen att du kontaktar prefekt och strålskyddsansvarig.
- Alla som ska arbeta med radioaktiva isotoper skall gå grundläggande strålskyddsutbildning.
- Eventuella tillbud ska anmälas via SAMIR.

Beslutad av prefekt 2021-10-11

Ansvarig för uppdatering: Prefekt och administrativ chef

Riskfyllt arbete som inte involverar kemikalier

Var och en som skall utföra ett riskfyllt arbete skall göra en riskbedömning. Riskbedömningen ska vara skriftlig och signeras av prefekt och innehålla följande:

- Beskrivning av risk
- Beskrivning av möjliga konsekvenser av risken
- Beskrivning av vilka förebyggande åtgärder som vidtas för att undvika risken

Var och en som utsätter sig för risk är skyldig att vidta nödvändiga skyddsåtgärder samt använda nödvändig skyddsutrustning.

Skyddsföreskrifter för arbete i fält

Checklista för fältarbete finns tillgängligt på IGV:s websida ([Internt > Styrdokument > Policy för fältarbete](#)).

Var och en som arbetar i fält skall meddela arbetsledare/medarbetare/anhörig om plats, varaktighet och syfte med fältarbetet samt ha tillgång till mobiltelefon under fältarbetet samt resor till och från fältarbetet.

Var och en som skall utföra fältarbete måste i förväg tänka igenom vilka riskfyllda arbetsmoment som ingår, göra en riskbedömning (se <https://pm.geo.su.se/sysworkflow001/en/igv/login/login>) och vidta nödvändiga skyddsåtgärder samt använda nödvändig skyddsutrustning. Första hjälpen utrustning skall alltid tas med och finnas tillgänglig.

För transport av kemikalier vid arbete i fält se också 'Föreskrifter för arbete med hälsofarliga ämnen' och avsnittet om 'Transport utanför campus'.

Om jord eller andra odlingssubstrat ska tas in till Sverige efter fältarbete i ett land utanför EU krävs tillstånd från Jordbruksverket. Läs mer om vad som gäller och hur man ansöker på <https://jordbruksverket.se/vaxter/handel-och-resor/jord-och-godselmedel#h-Handelmedjordochodlingssubstrat>.

Transport av farligt gods

Vid transport av farligt gods på allmän väg skall regelverket ADR-S följas. Många kemikalier och kemiska produkter är farligt gods. Om så är fallet framgår under punkt 14 i säkerhetsdatabladet. Detta innebär speciella regler för bl.a. förpackning, märkning, dokumentation och transportör. Om du hanterar farligt gods måste du känna till och följa regelverket vid oklarheter vad som gäller kontakta universitetets säkerhetsrådgivare (se bilaga 1).

Avfallshantering

Den som i arbetet producerar avfall är skyldig att själv omhänderta detta på ett adekvat sätt. Avfallssortering för bl.a. papper, kartong, frigolit och elektroniskt avfall finns på plan 1 (T135).

Farligt avfall, förpackning av farligt avfall

Farligt avfall måste vara sorterat, förpackat och etiketterat enligt gällande regler. Behållarna ska inte påverkas av innehållet. Behållarna skall vanligtvis vara märkta 'Farligt avfall' med innehållsdeklaration och rätt varselsymboler (faropiktogram). Farligt avfall ska lämnas till rum M212 Svante Arrhenius väg 16 F. Öppettider är onsdagar och fredagar kl. 10:30-11:00. Starkt luktande eller giftiga ämnen och kemikalier räknas som farligt avfall.

- Lämpliga kartonger och andra förpackningar beställs från SU butiken. Etiketter kan hämtas i rummet för farligt avfall.
- Kemikalierester, s.k. slask, som tillfälligt förvaras i laboratorier med golvavlopp eller vid annan typ av avlopp måste vara invallat. Invallning skall bestå av en plastback som rymmer minst 10% av den invallade volymen eller den största behållarens volym, alternativt med tätslutande lock över golvavloppet.
- Biologiskt avfall lämnas till rum M212. I fall kyl- eller frysförvaring krävs (vilket det i regel gör), ska lämning ske på samma dag som transportören har avhämtning. Kontakta avfallsentreprenören (se bilaga 1) innan avlämning. Märk som biologiskt avfall på etiketten.
- Annat icke flytande farligt avfall samlas i kartonger för farligt avfall (undantag glas/skärande, se nedan). Märk tydligt innehållet på etikett.
- Organiska lösningsmedel eller flytande kemikalierester får inte slås ut i vasken! Undantag medges för t.ex. lösningsmedel som är fullständigt blandbara med vatten, såsom etanol eller liknande, såvida de inte är hälsofarliga, eller miljöfarliga på annat sätt. I vissa fall kan undantag medges, för mycket låga koncentrationer. Kontakta SU:s säkerhetsrådgivare (se bilaga 1).
- Laboratorieglass sorteras i fraktionerna 1) kontaminerat (innehåller kemikalierester, mikroorganismer eller radioaktivt) och 2) icke-kontaminerat. Det kontaminerade glaset hanteras utifrån aktuell kontaminering, packas och märks som farligt avfall. Det icke kontaminerade glaset förpackas och märks med '(icke-kontaminerat)laboratorieglass' - som också lämnas in till farlig avfall. Icke-kontaminerade flaskor och burkar som använts som (t.ex. lösningsmedel-)förpackning skall vara tömda och avdunstate; sedan ska dem sorteras för återvinning på miljöstationerna.
- Sprutor, kanyler, rakblad, skalpellblad och dylikt förpackas i avsedda (gula) burkar eller i plastdunkar som förses med avfallsetikett.
- Radioaktivt avfall ska lämnas i A205 (mittemot SU-butiken). Öppettider är onsdagar kl. 9:45-10:15. Avfallet ska lämnas rätt packat och märkt med avfallsetikett och varselsymbol för joniserande strålning samt med nödvändig dokumentation, se SU:s instruktion <https://www.su.se/medarbetare/organisation-styrning/miljörbete/så-gör-du/avfallshantering/labavfall/radioaktivt>.
- För borttransport av laborativ utrustning som kylar, frysar och diverse instrument och icke-kontaminerad utrustning till återvinning, kontakta godsmottagningen (goods@su.se) och fyll i intyget från SU:s medarbetarwebb (<https://www.su.se/medarbetare/organisation-styrning/miljörbete/så-gör-du/avfallshantering/labavfall/intyg-för-inlämning-av-elektrisk-laborativ-utrustning-1.128697>)
- Vid utrustning med strålkällor: kontakta SU:s säkerhetsrådgivare och avfallsentreprenör (se bilaga 1).

Tillbud och arbetsskador samt anmälan om arbetsskada

Både arbetsskada eller tillbud ska anmälas.

Med arbetsskada avses:

Beslutad av prefekt 2021-10-11

Ansvarig för uppdatering: Prefekt och administrativ chef

- Skada till följd av olycksfall eller annan skadlig inverkan i arbetet
- Olycksfall på väg till eller ifrån arbetet
- Arbetsjukdom, t.ex. stressrelaterade sjukdomar, belastningssjukdomar, o.s.v.
- Smitta, t.ex. vid utlandsvistelser i tjänsten

Med tillbud avses en oönskad händelse som kunnat leda till ohälsa eller olycksfall.

- Vid arbetsskada skall både arbetsgivaren och arbetsmiljöombudet meddelas så fort som möjligt. Anmälan om arbetsskada eller tillbud (inklusive miljörelaterade tillbud) görs i SAMIR (<https://www.su.se/medarbetare/it/stoedsystem> → SAMIR → Tillbud/arbetskada)
- Vid allvarlig skada eller allvarligt tillbud skall arbetsgivaren göra en anmälan till arbetsmiljöverket (<https://anmalarbetsskada.se/>) inom 24 timmar från olyckan. Det är viktigt att den anställde kontaktar administrativ chef eller prefekt för att säkerställa att detta görs, speciellt vid helger och semesterperioder.
- Sjukanmälan görs som vanligt om den anställde inte kan arbeta. Skadas man på arbetsplatsen eller på väg till eller från arbetet kan man få ersättning från arbetsskadeförsäkringen. Mer information om arbetsskadeförsäkringen finns på
  - <http://www.afaforsakring.se/Forsakringar/Arbetskada/> (anställda)
  - <https://www.kammarkollegiet.se/vara-tjanster/forsakring-och-riskhantering/hitta-forsakringsprodukt/personforsakringar/studier/student-pa-universitet-och-hogskola> (studenter)

Beslutad av prefekt 2021-10-11

Ansvarig för uppdatering: Prefekt och administrativ chef

*Detta blad lämnas till prefekt vid IGV efter ifyllnad *

Jag intygar härmed att jag har läst och därmed tagit del av dessa föreskrifter.

Datum: _____

Namn-teckning: _____

Namn-förtydligande: _____

Säkerhetsgenomgång av laboratorier har genomförts
(signeras av forskningsingenjör/labban-svarig)

Datum: _____

Namn-teckning: _____

Namn-förtydligande: _____

Beslutad av prefekt 2021-10-11
Ansvarig för uppdatering: Prefekt och administrativ chef

Bilaga 1

Ansvariga

Prefekt Magnus Mörth: Tfn 070 336 9876
Ställföreträdande prefekt Helen Coxall: Tfn 08-674 78 58
Administrativ chef Viktoria Arwinge: Tfn 070 103 04 00

Ämnesansvariga

Martin Jakobsson: Tfn 073 619 14 09
Alasdair Skelton: Tfn 076 770 76 99
Magnus Mörth: Tfn 070 336 9876

Övriga viktiga funktioner på IGV

Arbetsmiljöombud:

Richard Gyllencreutz, Annika Granebeck

Brandskydd

Brandskyddsansvarig: Magnus Mörth
Brandskyddskontrollant: Iain Pitcairn, Draupnir Einarsson
Föreståndare brandfarlig vara: Julia Steinbach, Rienk Smittenberg
Utrymningsledare:

- Plan 1: Draupnir Einarsson
- Plan 2: Carina Johansson, Christian Stranne
- Plan 3: Julia Steinbach, Volker Brüchert
- Plan 4: Joakim Mansfeld, Iain Pitcairn

Strålskyddsansvarig:

Volker Brüchert

Forskningsingenjörer/Labbansvariga

Carina Johansson (Plan 2)
Julia Steinbach (Plan 3)
Elin Tollefsen, Haoyi Yao (Floor 4, SIL)
Victoria Pease (Floor 4, Geo)

Laboratoriesäkerhetssamordnare IGV

Julia Steinbach

KLARA-systemet vid IGV

Julia Steinbach, Carina Johansson

Viktiga funktioner på SU

Fastighetsavdelning

Laboratoriesäkerhetssamordnare: Mikael Corell, 08-16 22 51, mikael.corell@su.se
Tillförordnad säkerhetschef: Thomas Hårberg, 08-16 10 25, thomas.harberg@su.se
Kemikaliesamordnare/KLARA-system vid SU: Johan Fång, 08-16 11 39, johan.fang@su.se
Brandsamordnare: Thomas Markdalen, 08-16 11 18, thomas.markdalen@su.se
Säkerhetsrådgivare och avfallsentreprenör vid SU:
SEKA Miljöteknik AB, Daniel Sellberg, 070-795 00 26, daniel.sellberg@sekamiljoteknik.se.

Beslutad av prefekt 2021-10-11

Ansvarig för uppdatering: Prefekt och administrativ chef

Bilaga 2

AFS förteckning (fullständig text finns under www.av.se)

Användning och kontroll av trycksatta anordningar (inklusive gasflaskor)	2017:3
Ensamarbete	1982:3
Gaser	1997:7
Gravida och ammande arbetstagare	2007:5
Hygieniska gränsvärden	2018:1
Kemiska arbetsmiljörisker	2011:19